

Таким образом, разработка методов и инструментов стратегического управления для современных предприятий в условиях влияния новых факторов, связанных с глобализацией, не сводится к простому переносу основ классического подхода на концепцию комплексного стратегического управления. Это процесс обогащения классических принципов и акцентирования внимания на новых аспектах, вызванных глобализацией. Иными словами, глобальная ориентация, лежащая в основе парадигмы стратегического управления, требует от предприятий глобальной адаптивности.

В заключении, цифровизация и глобализация существенно влияют на конкурентоспособность компаний и требуют нового подхода к стратегическому управлению. Предприятия, способные адаптироваться к этим изменениям, получают значительные конкурентные преимущества на мировых рынках. Однако для этого необходимо непрерывно совершенствовать стратегии и навыки, чтобы сохранять конкурентоспособность в быстро меняющихся условиях ведения бизнеса.

Литература

1. Бабкин Александр Васильевич, & Чистякова Ольга Владимировна (2017). Цифровая экономика и ее влияние на конкурентоспособность предпринимательских структур. Российское предпринимательство, 18 (24), 4087-4102.
2. Зорина М.Д. (2018). РАЗВИТИЕ МЕТОДОВ И ИНСТРУМЕНТОВ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ. Форум молодых ученых, (12-2 (28)), 611-614.
3. Катькало В.С. (2002). Теория стратегического управления: этапы развития и основные парадигмы. Вестник Санкт-Петербургского университета. Менеджмент, (3), 3-26.

Жуматаева А.И., 4 курс студенті (Бөкетов Қарағанды университеті)
Сапаров Д.Ж., 1 курс (Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті)
Ғылыми жетекші – э.ғ.к., менеджмент кафедрасының профессоры Ержанова С.К.

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ КӘСІПОРЫНДАРДА ИННОВАЦИЯЛАРДЫ БАСҚАРУ ТЕТІКТЕРІН ЖАҚСARTU ЖОЛДАРЫ

Қазіргі таңда елдің әлеуметтік және экономикалық дамуына қатысты стратегиялық мәселелерді шешуде инновациялық әлеуетті максималды пайдалану аса өзекті болып табылады. Аталмыш мәселенің жүзеге асырылуында инновациялық іс-әрекет механизміне айрықша назар аударылады.

Индустриалды-инновациялық іс-әрекетті басқару механизмін инновациялық басқару тетіктерінің үздіксіз дамуы қамтамасыз етілетін өзара байланысты элементтер жүйесі ретінде қарастырған жөн. Аталмыш элементтердің барлығы өзара тығыз байланысты және өзара бір бірімен белсенді әрекеттеседі. Инновациялық іс-әрекетті басқару тетіктерін жақсарту механизмі – бұл қарқындылық, тұрақты өзгеру мен жетілдірілу ерекшеліктеріне ие болатын күрделі де көп қарлы түсінік.

Нарықтық қатынастарда өндірістің объективті шарттарының трансформацияланып, өндірістік қатынастардың өзгеруі инновациялық іс-әрекетті басқару тетіктерінің механизмін жетілдіруді талап етеді, ал оның құраушы бөлігі болып инновациялық іс-әрекетті басқару процесінде қалыптасатын қатынастарды қамтитын ұйымдық-экономикалық қатынастар табылады. Осылайша, нарықтық қайта құрулар жағдайында инновациялық іс-әрекетті басқару тетіктерін жақсарту механизмі инновациялық тетіктерін жақсарту мен дамуы жағдайында экономиканың қызмет етуі мен дамуын үйлестіріп, реттейтін өзара байланысты басқару тетіктерін қамтитын тұтастай жүйе болып табылады. Осыған байланысты инновациялық іс-әрекетті басқару механизмі – бұл мотивациялау мен жауапкершілік жүйесімен үйлесетін өзара байланысты экологиялық, техникалық, технологиялық және экономикалық, ұйымдық-

тағайындау және әлеуметтік-психологиялық әдістердің жиынтығы.

Механизм инновациялық іс-әрекеттің белгілі нәтижелерін қамтамасыз етуге бағытталған тұрақты да мақсатты өзара ықпал етуді қамтамасыз ететін жүйенің құрылуын қарастырады.

Механизмнің ерекшеліктері инновациялық тетіктерін басқаруды ұйымдастыру бойынша әрекеттер сипатымен анықталып, келесілерден тұрады:

– инновациялық іс-әрекетті басқару органдарын қалыптастыру, өзара байланысты және өзара әрекет етуші элементтер жиынтығын қалыптастыру, сонымен қатар оларды біріктіру оның мақсаттарымен анықталған;

– инновациялық іс-әрекетті басқару жүйесінің әртүрлі және оқшаулы бөліктерінің ішкі реттілігі, келісімділігі мен өзара әрекеттестігін қамтамасыз ету;

– инновациялық процессті басқаруды сыртқы ортаға бейімдеу;

– инновациялық іс-әрекет пен оның элементтерін инновациялық саясаттың стратегиялық миссиясы, мақсаттары және міндеттеріне сәйкестендіру.

– Инновациялық іс-әрекетті басқару механизмі мынадай негізгі элементтерді қамтиды:

– мақсаттарды қалыптастыру;

– қызығушылықтар, құндылықтар, қажеттіліктер, себептерді анықтау;

– мақсаттардың сандық аналогы – инновациялар тиімділігінің критерийлері мен көрсеткіштері;

– инновациялық жүйені қалыптастыруға қажетті ұйымдық формалар мен құрылымдар;

– жоспарлау инновациялық іс-әрекетті басқару жүйесіндегі басты буын ретінде;

– шаруашылық ету және ынталандыру әдістері қоғамдық, ұжымдық және жеке қызығушылықтардың үйлесімділігін қамтамасыз етуші жүйе ретінде;

– алға қойылған мақсатқа қол жеткізуге мүмкіндік беретін инновация ресурстары;

– экономиканы реттеудің құқықтық формалары мен әдістерінің жүйесі;

– инновациялық механизмнің қалыпты қызмет етуін қамтамасыз ететін әлеуметтік факторлар мен қатынастар жүйесі;

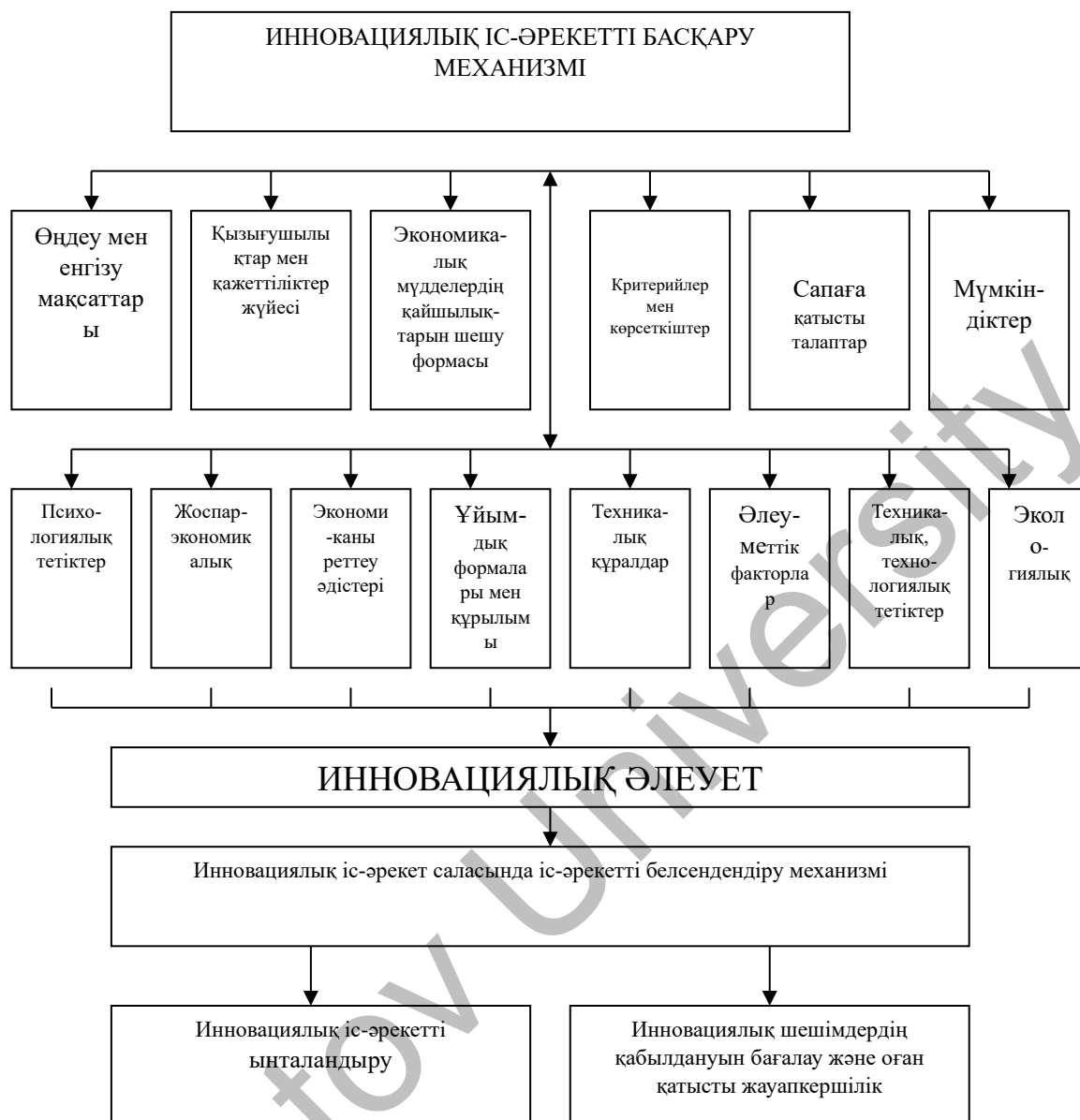
– елдің техникалық және технологиялық дамуының сәйкес деңгейін қолдауды қамтамасыз ететін техникалық және технологиялық тетіктер жүйесі;

– қоршаған ортаны қолдау мен экологиялық қауіпсіздіктің қажетті деңгейін ұстап тұруға бағытталған экологиялық құралдар жүйесі [1].

Инновациялық іс-әрекетті басқару механизмінің негізгі элементтері суретте келтірілген.

Егер механизмнің әрекет ету мақсаты болғанда ғана механизм әрекет етеді. Инновациялық іс-әрекетті басқару механизмі тиімді қызмет етуі үшін сәйкес экономикалық және ұйымдық жағдайлар жасалуы тиіс.

Осындай механизмдердің дамыған елдерде құрылуы мен қызмет ету тәжірибесін талдау экономикалық қайта құрулар барысында туындайтын мәселелерді шешудегі мемлекет ролінің зор екенін дәлелдейді [2]. Ең алдымен, мемлекеттің назарында әлеуметтік-экономикалық және экологиялық мәселелерді шешу, нарықтық экономиканың әрекет етуші де тиімді құқықтық базасын қалыптастыру, ғылыми-техникалық потенциалды дамытудың қаржылық жүйесін қалыптастыру, фундаменталды ғылымды дамыту болуы тиім, себебі аталғандар болмаса ұлттық экономиканың инновациялық дамуы мүмкін емес. Инновациялық іс-әрекетті басқару механизмін құру процесінде мемлекеттің саналы саясатының экономикадағы нарықтық күштердің тиімділігіне ықпал етіп, инновациялық даму үшін жаңа мүмкіндіктер ашатынын айта кету керек.

Сурет 1- Инновациялық іс-әрекетті басқару механизмі
Ескерту - Дереккөзі [1]

Әдебиеттер

1. Просветов Г.И. Управление инновациями. Задачи и решения / Г.И. Просветов. – М.: Альфа-пресс, 2019. – 208 с.
2. Евдокимова Л.О. Инновационный менеджмент / Л.О. Евдокимова, Л.С. Слесарева. - М.: Андреевский Издательский дом, 2022. –168 с.

Жасұлан Д.Ж. 4 курс (Қарағанды Бөкетов университеті)

Ғылыми жетекші - Менеджмент кафедрасының э.ғ.м., аға оқытушысы Ескерова З.А.

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУДАҒЫ ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯ

Қазіргі әлем білім экономикасына, ақпараттық қоғамның жаһандық бәсекелестігіне қарай жылжуда. Әлемнің көптеген елдері осы трендте, және осы үрдістерге байланысты үкіметтер цифрлық трансформация жолына түсуде. Яғни диджитал-технологиялар, жасанды